

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

(підпис)

Вікторія РИЖКОВА
(ім'я та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків 2025 рік

Розробник: Гелетка М.Л., доцент каф. 703, канд. філол. наук
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики (№703)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики
канд. філол. наук, доцент

(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

(підпис)

Вікторія РИЖКОВА
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Здобувач першого (бакалаврського)
 рівня вищої освіти за ОП
 «Прикладна лінгвістика»

(посада)

(підпис)

Є. С. Байцур
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Гелетка Маргарита Леонідівна

Посада: доцент кафедри прикладної лінгвістики

Науковий ступінь: канд. філол. наук

Вчене звання: доцент

Перелік дисциплін, які викладає:

1. Теорія та практика перекладу

2. Сучасні інформаційні технології у перекладі

3. Лінгвокраїнознавство

4. Термінознавство

Напрями наукових досліджень: перекладознавство, прикладана лінгвістика, науково-технічна термінологія

Контактна інформація:

Email: m.heletke@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна
Семестр	3
Мова викладання	англійська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин (32 аудиторних, з яких: лекційні – 16; практичні – 16; самостійна робота здобувачів (СРЗ) – 58)
Види навчальної діяльності	Практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	OK1 Англійська мова. Практика мови
Кореквізити	OK1 Англійська мова. Практика мови OK2 Німецька мова OK3 Вступ до перекладознавства
Постреквізити	OK1 Англійська мова. Практика мови OK18 Англійська мова для ділового спілкування OK 10 Основи прикладної лінгвістики

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство» полягає в формуванні у здобувачів лінгвістичної, комунікативної, краєзнавчої та соціокультурної компетенцій, надбання ними знань про географічне положення країн, що вивчаються, особливості їх населення, найважливіші етапи історичного розвитку, ознаки політичних систем та розуміння їх культури через знання мови, літератури та історичної спадщини.

Завдання – вдосконалити навички та вміння володіння здобувачем англійською мовою в усній та писемній формах; надати основну інформацію та систематизувати знання про географічне положення, історію, національні символи, національний характер та національні стереотипи, релігію, політичний та державний устрій, освіту, соціальну та етнічну структуру, економіку, культуру і літературу англійських країн, звичаї та традиції народів цих країн, діалектні та соціальні різновиди англійської мови, особливості вербальної поведінки носіїв мови у різноманітних сферах спілкування англійських країн, що вивчаються; розвинути у здобувача пізнавальний інтерес і прагнення до удосконалення своєї мовної та професійної підготовки; розвинути вміння працювати з навчально-методичною літературою та фаховою літературою.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі прикладної лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде мати здатності:

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності (ФК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку англійської літератури та її чільних представників.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 8. Знати основні відомості про історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури США та Великобританії, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Великобританія: основні історичні події та їх відбиток у літературі та мові. США: загальні відомості

Тема 1. *Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна. Великобританія.* Погляд на Велику Британію: геополітичне положення, культурний огляд, національна символіка, релігія. Англія, Уельс, Шотландія, Північна Ірландія.

Тема 2. *Історія Сполученого Королівства Великої Британії й Північної Ірландії.* Розвиток країни з давніх часів до сьогодні. Народи на території Великої Британії з VI століття до н.е., середньовіччя. Основні історичні події країни.

Тема 3. *Англійська мова і література.* Основні етапи історичного розвитку англійської мови і літератури; загальні закономірності розвитку англійської мови; взаємозв'язок та взаємозумовленість історичних змін англійської мови. Стадії розвитку англійської мови у зв'язку з лінгвістичними особливостями та історичними подіями.

Тема 4. *США: загальні відомості.* Геополітичне положення США, національна символіка, культурні реалії та традиції.

Модульний контроль 1:

- форма заняття: проведення модульного контролю в аудиторії або online;
- модульний контроль проводиться з використанням формату письмової роботи / тесту, який передбачає виконання завдань на множинний вибір, підбір відповідників / еквівалентів тощо;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер/ноутбук/смартфон тощо;
- обсяг самостійної роботи здобувачів для підготовки до модульного контролю – за необхідністю.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. США; історичні відомості. Канада, Австралія, Нова Зеландія : загальні відомості

Тема 5. *США: основні історичні події та їх відбиток у літературі.* Відкриття Америки, організація колоній на території сучасних США. Період незалежності країни: основні події коротко. Основні риси американської літератури як складової культурного процесу. Розгляд американської англійської мови і її особливостей

Тема 6. *Канада: загальні відомості.* Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Тема 7. *Австралія: загальні відомості.* Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Тема 8. Нова Зеландія: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Модульний контроль 2:

- форма заняття: проведення модульного контролю в аудиторії або online;
- модульний контроль проводиться з використанням формату письмової роботи / тесту, який передбачає виконання завдань на множинний вибір, підбір відповідників / еквівалентів тощо;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер/ноутбук/смартфон тощо;
- обсяг самостійної роботи здобувачів для підготовки до модульного контролю – за необхідністю.

5. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

6. Методи навчання

1. Пояснення викладача.
2. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
3. Організація системи вправ/завдань/тестів.
4. Управління навчальною діяльністю.
5. Застосування мультимедійних засобів для підтримки зацікавленості здобувачів вищої освіти.
6. Реалізація контролю за успішністю здобувачів вищої освіти: методи усного контролю (усне опитування, захист презентацій, доповіді); методи письмового контролю (контрольні письмові роботи, а саме виконання тестових завдань); контрольні роботи із застосуванням машинного контролю.

7. Методи контролю

1. Опитування: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
 2. Письмова контрольна робота.
 3. Тестування.
 4. Іспит.
- Форми контролю успішності навчання: на практичних заняттях – усне опитування, міні-тести, поточні контрольні роботи; форма підсумкового контролю – письмове опитування у вигляді тесту із множинним вибором; усне опитування – відповіді на запитання за темами лекцій.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль	0...1	20	0...20
Підготовка презентації	0...10	5-7 сторінок	0...10
Модульний контроль 1	0...20	20	0...20
Змістовний модуль 2			
Підготовка презентації	0...1	5-7 сторінок	0...5
Підготовка доповіді	0...1	2-3 сторінки	0...5
Модульний контроль 2	0...40	40	0...40
За семестр			0...100

Аудиторна робота передбачає роботу за матеріалами лекцій і навчальними/методичними посібниками, вивчення і перевірка засвоєного матеріалу в усній і письмовій формі, перевірку домашнього завдання (презентацій). Іспит проводиться у разі відмови здобувача від балів поточного тестування за наявності допуску до іспиту (min 60 балів). За умови складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів, при цьому попередньо отримані бали за роботу в семестрі анулюються.

Білет для іспиту складається з 60 письмових питань (по 1 балів кожне) та одного усного запитання (40 балів). Усього 100 балів.

Приклад тестових завдань:

Canada is a bilingual country, but what is the only officially bilingual province?

a) Quebec b) New Brunswick c) Ontario d) Nova Scotia

How many oceans border Canada?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

The name "Canada" likely comes from the Huron-Iroquois word "kanata," meaning "_____".

What is the population of Canada

a) 30 million b) 23 million c) 32 million d) 37 million

What is Canada's national sport?

a) hockey b) lacrosse c) curling d) a and c e) a and b

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Здобувач отримує такі бали у разі виконання усіх практичних завдань та модульного контролю з оцінкою «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь. Повинен мати уявлення про об'єкт, предмет та складові

теорії дисципліни; мету та завдання курсу; здобувач повинен уміти застосовувати знання з теорії на практиці.

Добре (75-89). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «добре». Повинен добре орієнтуватися і мати достатньо тверді знання стосовно основних понять курсу, сформульованих у програмі. Здобувач повинен уміти достатньо добре застосовувати знання з теорії; знати основні історичні, географічні і культурологічні відомості про англomовні країни.

Відмінно (90-100). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «відмінно». Досконально знати теоретичний матеріал курсу, а саме – основні історичні, географічні і культурологічні відомості про англomовні країни; періодизацію розвитку англійської мови; особливості варіантів англійської мови (американська, британська, канадська і австралійська англійська); своєчасно підготувати і захистити доповіді і презентації.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять та робота в семестрі. Здобувач вищої освіти, який відвідував заняття та склав усі модульні контролі (успішно атестований за їх результатами), а також виконав усі види обов'язкових завдань, вважається таким, що склав семестровий контроль і за його згодою атестується підсумковою модульною оцінкою, в якості семестрової.

Здобувачі вищої освіти, які по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобули менше 60 балів, атестуються оцінкою «незадовільно» та вважаються такими, що мають академічну заборгованість і зобов'язані проходити процедуру семестрового контролю з метою ліквідації академічної заборгованості в період семестрового контролю та канікул, тобто до початку наступного семестру.

Дотримання вимог академічної доброчесності. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності. У випадку підготовки доповіді (реферату) та презентації, останні повинні мати посилання на джерела, використані при їх підготовці. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»

(<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що виконана / підготовлена здобувачем освіти робота (завдання) буде мати ознаки самостійності виконання. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти (у виконанні тесту чи

завдання) є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагиату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Розроблено контрольні роботи, формалізовані білети для іспиту.
2. Наявні методичні посібник (Heletka, M. L. A course of lectures on English-speaking studies [Electronic Resource]: a compendium of lectures / M. L. Heletka. – Kharkiv : National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”, 2020. – 99 p.).
3. Навчально-методичний комплекс дисципліни, що розміщений за адресою: http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&disciplinesearch=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search_fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&syllabus_list=0&responsibility_fld=&action=subscribe&list_id=1&email та <https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/filologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti61/>, а також в системі МЕНТОР: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4272>
 - програму дисципліни;
 - рекомендації для самостійної підготовки;
 - питання до проведення контрольних заходів;
 - каталоги інформаційних ресурсів.

11. Рекомендована література

Базова

1. Гапонів О. Б. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни : підручник / О. Б. Гапонів, М. О. Возна. – Вид. 2-ге. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 352 с.
2. Лінгвокраїнознавство / К.С. Верейтінова, В.В. Рижкова. – Конспект лекцій. – Харків : «ХАІ», 2006. – 58 с.
3. Шевченко М.А., Міщенко О.А. Країнознавство: Велика Британія [навчальний посібник] / М.А. Шевченко, О.А. Міщенко, О.А. Горovenko. – Комун. закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. обл. ради, Харків. 2019. – 150 с.

4. Campbell Neil, Alasdair Kean. American Cultural Studies: An Introduction to American Culture. Routledge, 2016 – Civilization – 371 p. [Electronic resource] – Access: <https://www.perlego.com/book/2192749/american-cultural-studies-an-introduction-to-american-culture-pdf>
5. Heletka, M. L. A course of lectures on English-speaking studies [Electronic Resource]: a compendium of lectures / M. L. Heletka. – Kharkiv : National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”, 2020. – 99 p.
6. Jenkins, Simon. A Short History of America. Viking, 2025. – 400 p.
7. Stewart, Ian. The Celts: A Modern History. Penguin Books, 2020.

Додаткова

8. Верба Л.Г. Історія англійської мови : навч. посібник. для студ. вищ. навч. заклад. / Л.Г. Верба ; за ред. Е. Ф. Ріккіо. – Вид. 3, виправл. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 296 с.
9. Голіцинський Ю. Б. Велика Британія / Ю. Б. Голіцинський. – К. : Арій, 2006. – 480 с.
10. Look at Britain. Погляд на Британію : Навч.-наочний посіб. з країнознавства Великої Британії. Тематичні таблиці та роздавальні картки / Уклад.: О. І. Близнюк, Н. М. Жилко. – К. : Знання, 2001. – 158 с.
11. An illustrated history of Britain / David McDowall. – Longman, 2006. – 188 p.
12. An illustrated history of the USA / Bryn O’Callaghan. – Longman, 2004. – 144 p.
13. Evans V., Dooley J. Pathways to Literature / V. Evans, J. Dooley . – Express Publishing, 2014. – 232p.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=EO3IXOHQJkA>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=QmMTj97azKo>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=WjxL8Nfq38>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=bNTUuAfWe00>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Ubcwss75oFA>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=7eEZ2jRzQQQ>
7. <https://www.britannica.com/story/whats-the-difference-between-great-britain-and-the-united-kingdom>
8. <https://www.usa.gov/about-the-us>
9. <https://www.canada.ca/en/services/culture.html>
10. <https://info.australia.gov.au/about-australia>
11. <https://www.govt.nz/browse/history-culture-and-heritage/>
12. <https://www.english-heritage.org.uk/>
13. <https://wordwall.net/resource/7511490/culture-the-english-speaking-world>